

Фэттах Нурихан (1928 -2004)

Нурихан Фэттах – татар язучысы, тәржемәче.

Нурихан Фэттахның беренче шигырьләре 1944 елда «Совет әдәбияты» (хәзерге «Казан утлары») журналында, ә 1948 елда «Безнең хикәяләр» исемле күмәк жыентыкта беренче проза эсәре басыла. 1955 елда студент тормышын чагылдырган «Сезнеңчә ничек?» романын тәмамлый, һәм бу эсәр 1956 елда басылып чыга.

1962 елда язучы «Бала күңеле далада» исемле зур романын яза, һәм берничә елдан соң аның «Мөдир Саждә» исемле повесте дөнья күрә.

Алтмышынчы еллардан башлап Нурихан Фэттах үзенең төп игътибарын тарихи эсәрләр ягына таба юнәлтә. Әдип «Ител суы ака торур» (1970), «Сызгыра торган уklar» (беренче китап, 1977) романнарын, «Кол Гали» (1973) трагедиясен, «Ерак гасырлар авазы» (1976) исемле фәнни хезмәтен язып, татар әдәбиятында күтәрелмәгән тарих темасын яктырта.

Язучы балалар әдәбиятында һәм әдәби тәржемә өлкәсендә дә мирас калдыра. Ул балалар өчен «Тегермәндә», «Ирек, Алмас һәм Жәлил», «Өч туган», «Безнең бабай» хикәя жыентыкларын һәм «Энҗеле үрдәк» пьеса-экият яза.

Төп басма китаплары

Тегермәндә: хикәяләр. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1957. – 40 б.

Бала күңеле далада: роман. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1978. – 464 б.

Ител суы ака торур: тарихи роман. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1980. – 399 б.

Сызгыра торган уklar: тарихи роман. – 1 китап. - Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1984. – 399 б.

Сызгыра торган уklar: тарихи роман. – 2 китап. - Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1988. – 432 б.

Аклан: роман. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 2009. – 399 б.

Сайланма эсәрләр. – Казан: Хәтер(ТаРИХ), 2003. – 495б. – (Мәкт.к-ханәсе; XXV)

Аклан: роман. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 2009. – 399 б.

Итил суы ака торур: тарихи роман. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 2013. – 395 б.

Сайланма эсәрләр: Биш томда. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 2001. – 2002. – 464 б.

Сызгыра торган уklar: тарихи роман. – 3 нче басма. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 2018. – 676 б.

Сезнеңчә ничек?: роман. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1957. – 337 б.

- Берничә хикәя. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1959. – 162 б.
Яшь чакларда: хикәяләр. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1967. – 188 б.
Мөдир Сажидә: повесть. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1968. – 243 б.
Шәжәрә: тарихи – лингвистик эзләнүләр. - Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1991. – 325 б.
Кичү: чәчмә эсәрләр. - Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1995. – 350 б.

Библиография

- Гыймадова, Г. Нуриханнар кирәк заманга: язучы Нурихан Фәттаһның тууына 85 ел / Г. Гыймадова // Ватаным Татарстан. – 2013. – № 172. – Б. 1, 3.
Язучы Н.Фәттаһның хатыны Руфина ханым белән әңгәмә. 1944 елда 8нче сыйныф укучылары чыгардылар журнал «Безнең иҗат». Аның җаваплы мөхәррире Н.Фәттаһ булган.
- Гыйматдинова, Н. Нурихан утарында / Н. Гыйматдинова // Сәхнә. – 2018. – №10. – 32-36 б.
Язучы Нурихан Фәттаһ турында аның хатыны Руфина ханым истәлекләре.
- Гыйматдинова, Н. Нурихан утарында / Н.Гыйматдинова // Сәхнә. – 2018. – №10. – 32-36 б.
Язучы Нурихан Фәттаһ турында.
- Имамов, В. Тарихи чишмә иясе / В. Имамов // Мәдәни җомга. – 2018. – №42 (26 октябрь). – 12-13 б.
Язучы Нурихан Фәттаһ турында.
- Имамов, В. Татар илле Нурихан / В. Имамов // Казан утлары. – 2018. – №10. – 170 -174 б.
Язучы Нурихан Фәттаһ иҗаты турында.
- Сафиуллина, Г. «Без аерылышмас идек...» / Г.Сафиуллина // Сөембикә. – 2019. – №3. – 44-47 б.
Язучы Нурихан Фәттаһның ике яраткан хатын кызы - беренче хатыны язучы Роза Хафизова һәм аның хатыны Руфина Фәттахова турында.
- Фәттаһ, Н. Истәлекләр / Н.Фәттаһ // Татарстан яшьләре. – 2018. – №21 (22 ноябрь). – 8-9 б.
Язучының үзе турында язмалары.
- Фәттаһ, Н. Четерекле булды безнең заман: истәлекләр / Н. Фәттаһ // Казан утлары. – 2013. – № 10. – Б.149-155.

Язучы Н.Фәттаһның тууына 85 ел. Аның истәлекләре басылып чыкты. Башы 7 нче санда.

Фәттахова, Р. Вақытыннан алда туган язучы / Р.Фәттахова; [беседовал] Г. Гыймадова // Ватаным Татарстан. – 2018. – №147 (12 октябрь). – 18 б.

Язучы Нурихан Фәттаһ турында авның хатыны Руфина ханым белән әңгәмә.

Фаттах Нурихан (1928 -2004)

Нурихан Фаттах – татарский писатель и переводчик.

В 1944 году в журнале «Совет әдәбияты» (теперь «Казан утлары») было опубликовано первое стихотворение Нурихана Фаттаха. В 1957 году был издан его первый роман «Сезнеңчә ничек» («Как по-вашему?»).

В 1962 году вышел роман «Бала күңеле далада» («Джигиты остаются в степи»), посвященный жизни молодых целинников. В те же годы отдельными изданиями выпущен ряд произведений Н.Фаттаха, адресованных юным читателям: сборники рассказов «Тегермәндә» («На мельнице», 1957), «Берничә хикәя» («Несколько рассказов», 1959), повесть «Мөдир Саҗидә» («Заведующая Сажида», 1968) и др.

В 1970 году вышел его исторический роман «Итил суы ака торур» («Итиль-река течет»), в 1973 году – трагедия «Кул Гали». Вслед за ним увидел свет роман-диалогия «Сызгыра торган уктар» («Свистящие стрелы», 1984, 1988).

К историческому жанру относятся и его последующие произведения, такие, как повесть «Кырык дүртнөң май аенда» («В мае сорок четвертого») и большой роман «Кичү» («Переправа»).

Книги

А как по-вашему?: роман. – Москва: Молодая гвардия, 1961. – 327 с.

Наш младший брат: рассказы. – Москва: Детгиз, 1963. – 63 с.

Итиль – река течет: исторический роман. – Казань: Татарское книжное издательство, 1978. – 368 с.

Язык богов и фараонов: историко – лингвистические исследования о происхождении языка. - Казань: Татарское книжное издательство, 1999. – 488 с.

Эти книги Вы можете взять в нашей Республиканской детской библиотеке

Тегермәндә: хикәяләр. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1957. – 40 б.

Бала күңеле далада: роман. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1978. – 464 б.

Ител суы ака торур: тарихи роман. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1980. – 399 б.

Сызгыра торган уklar: тарихи роман. – 1 китап. - Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1984. – 399 б.

Сызгыра торган уklar: тарихи роман. – 2 китап. - Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1988. – 432 б.

Аклан: роман. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 2009. – 399 б.

Сайланма эсэрлэр. – Казан: Хәтер(ТаРИХ, 2003. – 495б. – (Мәкт.к-ханәсе; XXV)

Аклан: роман. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 2009. – 399 б.

Итил суы ака торур: тарихи роман. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 2013. – 395 б.

Сайланма эсэрлэр: Биш томда. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 2001. – 2002. – 464 б.

Сызгыра торган уklar: тарихи роман. – 3 нче басма. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 2018. – 676 б.

Наш младший брат: рассказы. – Москва: Детгиз, 1963. – 63 с.

Итиль – река течет: исторический роман. – Казань: Татарское книжное издательство, 1978. – 368 с.